

L9 poznámky

!!! dis = lat. Roz- : Dislocatio

Dys = řecké = porucha, závada- dysfunctio

!!! předpony podléhají asimilaci – připodobnění: con+ lateralis: col- lateralis, con+ regens: cor-rigens

! verisimiliter = příslovce, je nesklonné, v každém kontextu tento tvar

Verisimilis,e = adjektivum skloňované podle 3. dekl.

Latinské a řecké předpony

1. PŘELOŽTE DIAGNÓZY A IDENTIFIKUJTE PŘEDPONY

vitium cordis congenitum- vrozená vada srdce (con= cum)

ablatio unguis digiti II. pedis – digiti secundi - odnětí nehtu druhého prstu nohy (ab)

morbus incipiens vesicae felleae - začínající nemoc žlučníku (in)

distorsio articulationis talocruralis I. dx. (lateris dextri) – podvrtnutí hlezenního kloubu na pravé straně (dis)

excisio cystis benignae ligamenti lateralis uteri – vyříznutí nezhoubné cisty širokého děložního vazů (ex)

insufficiencia valvularum aortae – nedostatečnost/nedomykavost chlopní aorty (srdečnice) (in)

deviatio septi nasi ad latus sinistrum odchýlení nosní přepážky na levou stranu (de)

decubitus regionis gluteae profundus hluboká proleženina hýžděové oblasti (de, pro)

distensio mm. parietis abdominalis musculorum roztažení svalů břišní stěny

congelationes extremitatis inf. lat. utr. gr. I. = inferioris lateris utriusque gradus primi omrzliny končetiny dolní na obou stranách =obou dolních končetin prvního stupně (con)

excoriationes multiples cruris et pedis I. utr.= lateris utriusque mnohonásobné odřenyiny bérce a nohy na obou stranách (ex)

contusio parietis abdominalis sine defectu cutis zhmoždění břišní stěny bez poškození kůže (con, de)

suspicio abruptionis malleoli medialis I. dx. (sub, ab) podezření na ulomení/odlomení vnitřního kotníku na pravé straně

fractura partis distalis radii sin. loco typico = radii sinistri zlomenina distální části vřetenní kosti v typickém místě (dis + stare)

deformitas articulationis coxae cum luxatione deformace kyčelního kloubu s vymknutím (de)

commotio cerebri vs., contusiones faciei multipl. = verisimilis pravděpodobný otřes mozku, mnohočetné zhmožděnyiny tváře (com)

fractura phalangis proximalis digiti IV. manus sin. sine dislocatione = quarti zlomenina proximálního článku čtvrtého prstu levé ruky bez dislokace (dis)

amputatio membri inf. I. dx. propter sepsim cum narcosi = inferioris lateris dextri amputace dolní končetiny pravé strany kvůli otravě s narkózou (am=ab)

st. p. transplantationem hepatis propter carcinoma = status post stav po transplantaci jater kvůli rakovině (trans)

laesio cerebri traumatica cum laceratione durae matris et perforatione arteriae cerebri mediae
úrazové poranění mozku s protržením tvrdé pleny a proděravěním střední mozkové tepny (per)

distorsio partis cervicalis columnae vertebralis– podvrtnutí krční části páteře (dis)

anoxia cerebelli post stenosis carotidis kritický nedostatek kyslíku v mozečku po zúžení krkavice (an)

fractura epiphyseos dist. ulnae I. sin. cum dislocatione = distalis ulnae lateris sinistri zlomenina
distální epifýzy loketní kosti s posunutím (epi)

laesio aponeurosis dorsalis digiti III. manus I. sin = digiti tertii manus lateris sinistri poranění široké
šlachy na hřbetní straně třetího prstu levé ruky (apo)

fractura diaphyseos ossis metacarpi IV. manus sin. comminutiva = quarti manus sinistrae fraktura
diafýzy čtvrté záprstní kosti levé ruky tříštivá (dia, com)

dysaesthesia progressiva postupující porucha cití (dys, pro)

LDK: lehká hypotonie m. quadr. fem. = levá dolní končetina: musculi quadricipitis femoris lehké
snížení svalového napětí/tonusu u čtyřhlavého svalu stehenního (hypo)

fractura partis distalis ossis metatarsi V. pedis I. sin. = quinti pedis lateris sinistri zlomenina distální
části páté nártní kosti levé nohy (dis, meta)

POMOCÍ PŘEDPONY PERI- TVOŘTE TERMÍNY PODLE VZORU:

odus, odontos (řec. zub)	ozubice	periodontium
chondros (řec. chrupavka)	ochrustavice (obal chrupavky)	perichondrium
kardia (řec. srdce)	osrdečník	pericardium
osteon (řec. kost)	okostice	periosteum
tendo (gen. tendinis)	vazivo obklopující šlachu	peritendineum
metra (řec. děloha)	pobřišnicový obal dělohy	perimetrium
cranium	olebečnice (zevní okostice lebky)	pericranium

3 POMOCÍ PŘEDPONY DYS- VYTVOŘTE TERMÍNY PRO PORUCHY

Pnoe	dušnost (porucha dýchání)	dyspnoe
Pepsia	porucha trávení	dyspepsia
Esthesia	porucha cití	dysesthesia
Functio	porucha funkce	dysfunctio
Basia	porucha chůze (rovnováhy při chůzi)	dysbasia
Tonia	porucha svalových stahů	dystonia

4 POMOCÍ ŘECKÝCH PŘEDPON NÍŽE VYTVOŘTE VÝRAZY S DANÝM VÝZNAMEM OD SLOVA : PLASIA

Ecto-, ana-, dys-, hyper-, a-, hypo-, meta-

- zmnožení buněk (vede ke zvětšení tkání nebo orgánů)	hyperplasia
- neúplný vývin tkáně, orgánu	hypoplasia
- nevyvinutí tkáně, orgánu	aplasia
- porucha vývoje nebo růstu	dysplasia
- návrat k primitivní nezralé formě	anaplasia
- patologická změna tkáně (dochází k přeměně jednoho plně diferencovaného buněčného typu v typ jiný)	metaplasia